

VIA University College

HF Fundamentet

En vej i uddannelse for psykisk sårbare unge

Indhold

Indledning	3
HF Fundamentet	4
Hovedpointer	5
Datagrundlag	7
En vej I uddannelse for psykisk sårbare unge	8
Mestring af personlige, sociale og faglige udfordringer	14
Væsentlige ramme- betingelser for forløbet	18
Opsamling og anbefalinger	25

Indledning

Dette notat præsenterer hovedresultater fra evalueringen af projekt HF Fundamentet. En særlig tilrettelagt HF-uddannelse for psykisk sårbare unge.

Projektets mål er at skabe en vej, hvor flere unge med psykiske udfordringer gennemfører en ungdomsuddannelse og både fagligt og menneskeligt bliver forberedte på at påbegynde en videregående uddannelse eller komme i beskæftigelse.

Målgruppe

Notatet henvender sig til lokale og nationale politikere samt ledere og medarbejdere i offentlige forvaltninger og ungdomsuddannelser.

Evalueringsformål

Formålet med evalueringen er at sammenfatte de erfaringer og resultater, som er opnået i HF Fundamentets første tre leveår.

Metode

Til belysning af projektets mål og resultater tager evalueringen afsæt i både kvantitative og kvalitative data, som tilsammen er med til

at give et nuanceret billede af de erfaringer og resultater, som projektet har opnået. Resultaterne er sammenfattet i dette notat samt i en mere uddybende rapport med supplerende bilag.

Læsevejledning

Notatet er opbygget med en kort introduktion til HF Fundamentet og en opsummering af afdækningens hovedpunkter efter denne indledning. Herefter følger en oversigt over datagrundlaget og en præsentation af centrale resultater og erfaringer fra den treårige projektperiode.

Notatet afsluttes med en gennemgang af væsentlige rammebetingelser for forløbet samt en opsamling med anbefalinger til brug ved oprettelse af lignende tilbud.

Projektdeltagere

Indsatsen er udviklet og udbudt af Aarhus HF & VUC og civilsamfundsorganisationen Fundamentet.

Projektet er støttet af Den A.P. Møllerske Støttefond, mens VIA University College har stået for den løbende evaluering undervejs i projektet.

HF Fundamentet

HF Fundamentet er en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse rettet mod unge med en psykisk funktionsnedsættelse.

På HF Fundamentet strækkes forløbet over tre skoleår (med mulighed for at afslutte efter to år), og de unge tilbydes en fast klasse i de første to skoleår og fleksibelt fremmøde i form af både fysisk og online tilstedeværelse i undervisningen som simultanundervisning (SIM).

På tredje år har de unge stadig enkelte fag med deres klasse, mens alle valgfag vælges individuelt og foregår på enkeltfagshold uden mulighed for fleksibelt fremmøde.

Intro	2 ugers introforløb ved Fundamentet Introduktion til uddannelsen, herunder besøg på skolen
1. år	Ca. 23 timer på skoleskemaet om ugen. Ugentlige aktiviteter på Fundamentet og mulighed for en kort studietur.
2. år	Ca. 23 timer på skoleskemaet om ugen. Ugentlige aktiviteter på Fundamentet. Efter afslutning af andet år er du kvalificeret til at søge om optagelse på fx pædagoguddannelsen.
3. år	Ca. 23 timer på skoleskemaet om ugen. Efter afslutning af tredje år har du en adgangsgivende gymnasial uddannelse.

Hovedpointer

En vej i uddannelse og job

Projekt har vist stort potentiale for at styrke psykisk sårbare unges adgang til og mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Dels ligger gennemførselsgraden for kursisterne næsten på niveau med det nationale gennemsnit for gennemførsel af HF. Og dels viser kursisternes udvikling undervejs i forløbet, at de i stigende grad får styrket deres kompetencer til at begå sig på almene vilkår i både uddannelse og job.

Særligt den gradvise tilpasning af udfordringer og styrkelse af kursisternes kompetencer til at indgå i sociale fællesskaber og klassesammenhænge ser ud til at have båret frugt.

Et fleksibelt og anerkendende læringsmiljø

Forløbets anerkendende læringsmiljø har stor betydning for, at de unge får genopbygget deres tiltro til uddannelsessystemet, ligesom kursisterne ser det som en klar styrke ved forløbet, at der er mulighed for at deltage i undervisningen både fysisk og online. For flere har det haft stor betydning for deres fastholdelse på uddannelsen.

Der peges dog også på en række udfordringer i forhold til simultanundervisningen (SIM), da det kan udfordre både fagligt og didaktisk og i forhold til klassefællesskabet. Det er derfor vigtigt at sikre en balance og opmærksomhed på i hvilket omfang, der gøres brug af SIM.

Sociale fællesskaber og redskaber til mestring af eget liv

Generelt beskriver de unge, hvordan det rummelige fællesskab, som de oplever i deres klasser, bidrager til en voksende tiltro til andres og egen formåen – og til en voksende evne til at kunne modstå udfordringer, når de opstår.

Først og fremmest nævner de, at de har fået en række konkrete redskaber til at hjælpe dem i at skabe struktur omkring deres hverdag og skolearbejde, blandt andet ved hjælp af de frivillige og ansatte mentorer på Fundamentet. Ifølge de unge har det medvirket til, at de ikke er blevet for "pressede" og har haft mulighed for at vænne sig deres nye hverdag med skolegang.

Hovedpointer

Partnerskaber mellem Aarhus HF & VUC og Fundamentet

Partnerskabet mellem Aarhus HF & VUC og Fundamentet fremhæves som en særlig styrke ved forløbet af både kursister og ansatte. For de unge fungerer Fundamentet som en tryk base, hvor de tilbydes støtte til at styrke deres mestring og tro på egne evner og som en forberedelse til at indgå i klassefællesskabet og undervisningen på HF.

Partnerskabets styrke ligger blandt andet i den ligeværdige og fusionerede opgavevaretagelse, som i projektperioden løbende er blevet drøftet og forankret på tværs af de to organisationer.

Udfordringer med den økonomiske bæredygtighed

Med udgangspunkt i den nuværende finansieringsmodel er det problematisk at lave bæredygtig forretning. Dette skyldes, at de specialpædagogiske støttemidler (SPS) dækker et mindre beløb end forventet, der bruges flere ressourcer på studievejledning og koordinering end antaget, og det ikke er muligt at slå klasser sammen i forbindelse med frafald.

Det vil derfor være nødvendigt at finde et vedvarende økonomisk tilskud til forløbet, hvis det skal bevares i sin nuværende form.

En god investering

Det er en god investering at støtte en uddannelse som HF Fundamentet, hvilket blandt andet påpeges af en ny undersøgelse udarbejdet af Social- og Boligstyrelsen.

Her fremhæves det blandt andet, at der til trods for en merudgift, mens de unge er under uddannelse, kan spores et budgetøkonomiske potentiale på 100.000 kr. pr. person (2024-prisniveau), når der ses bort fra de øgede udgifter til uddannelse.

Gevinsten er størst i de første to år efter HF-uddannelsen og stiger igen efter otte år.

Datagrundlag

Kvalitative data

Formål: At indsamle dybdegående informationer om oplevelser og refleksioner om uddannelsen

Datakilder:

Mobiletnografi og fokusgruppeinterviews med kursister samt interviews med ledere og medarbejdere ved Aarhus HF & VUC samt Fundamenter og Aarhus Kommune. Afholdt ved opstart samt med løbende nedslag i projektperioden

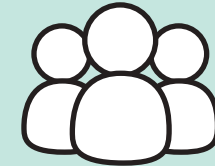
Kvantitative data

Formål: At indsamle sammenlignelige data på tværs af årgange og skoleår

Datakilder:

Elevtrivselsmåling, WHO-5 trivselsindeks, Fremmøde- og frafaldsregistre-ringer, karaktergennemsnit.

Løbende dataindsamling i projektperioden med nedslag mindst en gang årligt

Workshops

Formål: At udvikle og genbesøge projektets forandringsteori. Samt løbende opsamling på resultater fra forløbet.

Deltagere: ledere og medarbejdere ved Aarhus HF & VUC og Fundamenter samt repræsentanter for kursisterne

Afholdt ved opstart samt en gang årligt i projektperioden

En vej i uddannelse for psykisk sårbare unge

Fleksible rammer for undervisningen

Et af de centrale elementer i forløbet på HF Fundamentet er tilbuddet om at deltage i undervisningen både ved fysisk fremmøde og online deltagelse (SIM-undervisning).

Tilbuddet gør sig gældende de to første år af uddannelsen og har til hensigt at skabe fleksible rammer for de unges deltagelse i uddannelsen, så de også kan fastholde deres faglige udvikling i perioder, hvor deres psykiske udfordringer gør det svært at komme afsted til undervisningen på skolen.

Flere af de unge peger på, at muligheden for at deltage online de første to år har været en forudsætning for, at de har kunnet gennemføre deres uddannelse.

Målsætningen er, at de unges fysiske fremmøde skal øges undervejs i uddannelsen i takt med, at de får styrket deres strategier og evner til at begå sig i en classesammenhæng.

Når jeg var fysisk i klassen [i begyndelsen af HF], så fik jeg ingenting ud af undervisningen, så var det bare sådan ren overlevelse. Men når jeg sad derhjemme eller heroppe [på Fundamentet] eller kunne sidde online, så fik jeg rent faktisk noget ud af det, og kunne følge med og kunne lære noget og kunne være med i opgaverne, og jeg følte, at jeg kunne tage viden til mig.
(kursist)

Hvis jeg ikke havde haft online sidste år, så var jeg droppet ud [...] Jeg oplevede, at jeg kunne blive sådan langsomt mere tilpas i at være i et klassemiljø uden, at det var for tæt på. Det der med, at jeg havde super meget angst for at være i skole og være i en klasse før. Så når jeg kunne have den der mellemvej, hvor jeg kunne tage lidt distance... så hjalp det med at dulme angsten.
(kursist)

Et inkluderende læringsmiljø

– en vej til at genvinde tilliden til uddannelsessystemet

At skabe et inkluderende læringsmiljø for kursisterne er ligeledes en væsentlig forudsætning for succes i HF Fundamentet, hvor både undervisere og mentorer nævner, at mange af de unge har dårlige oplevelser med fra folkeskolen og andre ungdomsuddannelser, og de peger på, at det, at de unge får en god skoleoplevelse, er tæt forbundet med at nå i mål med projektet.

De unge i projektet har undervejs i forløbet beskrevet Fundamentet som et sted, der bidrager med en "ro" og "tryghed" og med et fællesskab og personale, som man kan "stole på."

HF beskrives til gengæld primært som en "skole," der kan opleves "kaotisk," men det er alligevel de unges oplevelse, at klasseværelset og klassens undervisere danner rammerne for et læringsmiljø, der ikke alene har fokus på det faglige, men også på at anerkende den enkeltes personlige og sociale mål med at komme på skolen.

Jeg har ligesom lært at stole på, at man bliver faktisk grebet... for mig, så er det meget stort at stole på, at når der er noget, så kan jeg gå til nogen, at der bliver gjort noget omkring det. Det bliver ikke bare ignoreret, og jeg får ikke bare at vide, at jeg skal gøre noget selv for at fikse det.

(kursist)

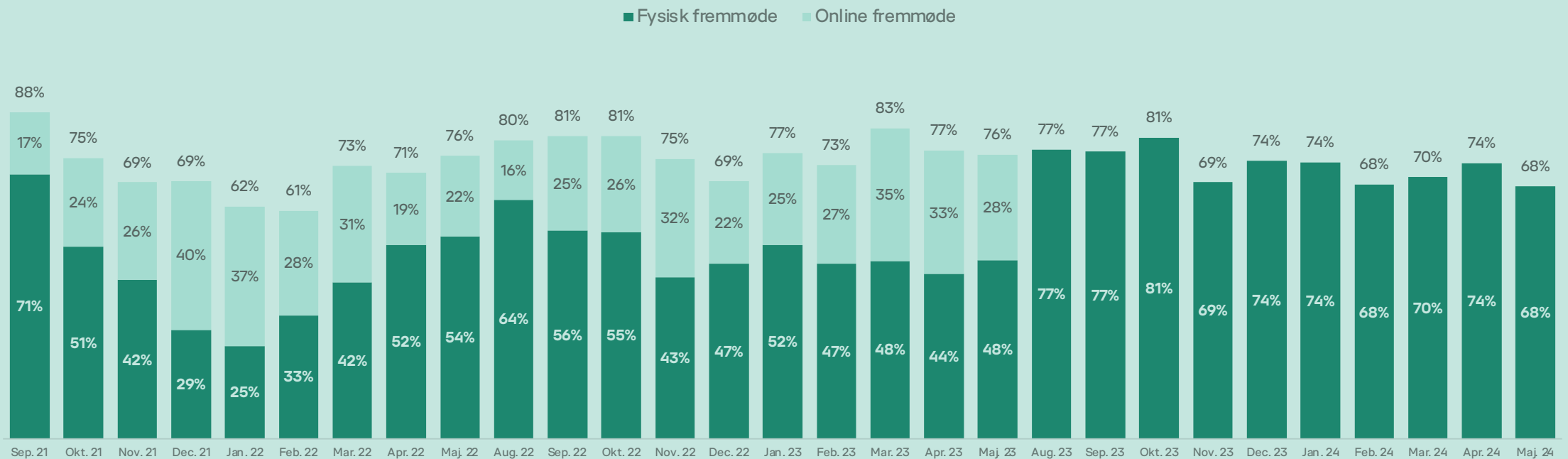
Her [på Fundamentet] er sådan et pusterum, og så i skolen er det sådan et sted, hvor jeg lærer at håndtere at sidde i klasselokalet, og alt sådan noget... så ja, jeg er rigtig glad for, at der er sådan det her lidt tryggere sted, som man kan trække sig tilbage til, men at jeg stadigvæk har muligheden for at presse mig selv ud og tage op i skolen og håndtere det læringsmiljø.

(kursist)

Styrket fremmøde undervejs i uddannelsen

Trods udsving i fremmødet undervejs i uddannelsen viser resultaterne fra overgangen til tredje skoleår, hvor al undervisning foregår fysisk og ofte sammen med kursister fra andre hold, at det er lykkedes at styrke de unges mentale mestring og evner til at begå sig socialt og i klassesammenhænge.

Gennemførselsgrad tæt på målet

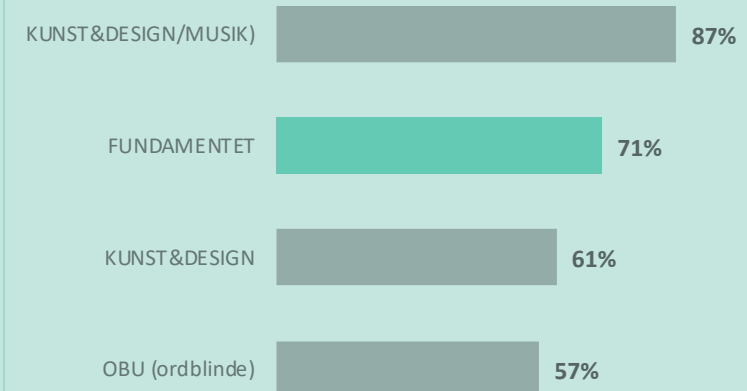
Fastholdelse i uddannelsen er et af projektets overordnede målsætninger. Her ses for årgang 2021 og årgang 2022 en gennemførselsgrad på henholdsvis 71 % og 68 %. En andel som ligger tæt på målsætningen på 75 %.

Der er dog heller ikke tale om en lav gennemførselsgrad, når resultatet sammenlignes med profilklasserne på de to årgange. Her ligger fundamentholdene nogenlunde i midten, hvad angår gennemførselsgrad på de to årgange.

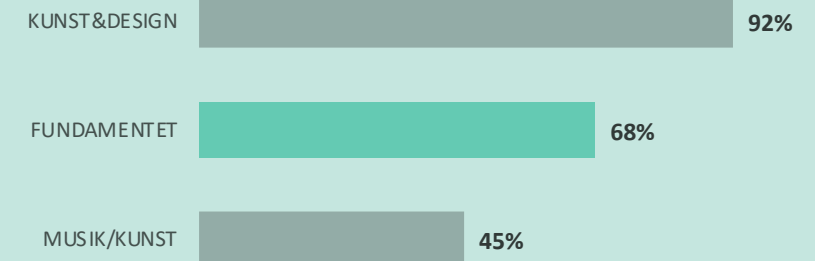
Af elevtrivselsmålingerne fremgår det, at det primært er sociale og personlige årsager, som kan få de unge til at overveje at stoppe på uddannelsen, hvilket også harmonerer med de tilbagemeldinger, der er givet fra kursister, der er stoppet på uddannelsen før tid.

Kursisterne, der er stoppet, har generelt haft en god oplevelse med at gå på HF Fundamentet, og de har haft gode relationer til deres medstuderende, mentorer, studiementorer og undervisere. Men for nogle har private omstændigheder og omfanget af deres psykiske udfordringer gjort det nødvendigt at stoppe eller tage en pause fra uddannelsen.

Årgang 2021

Årgang 2022

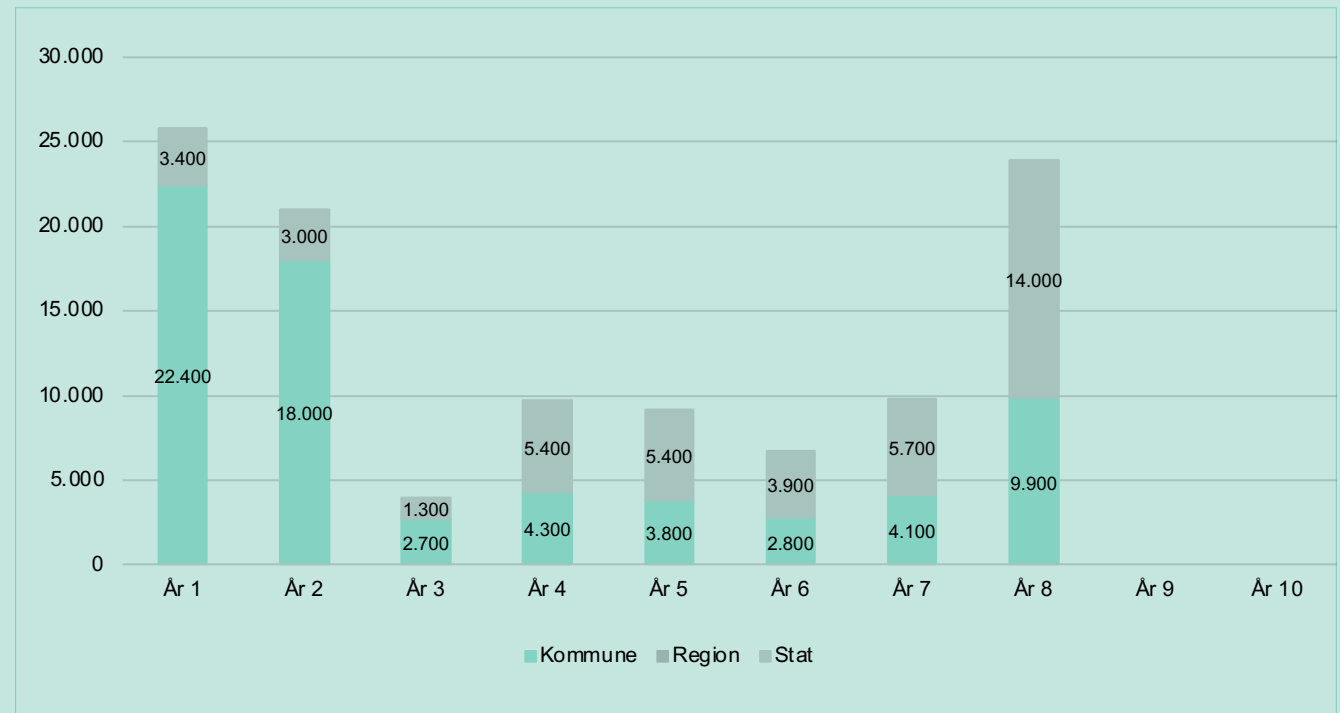
En god investering

En beregning fra Social- og Boligstyrelsen viser, at HF Fundamentet har et **budgetøkonomiske potentiale** på 100.000 kr. pr. person (2024-prisniveau), når der ses bort fra de øgede udgifter til uddannelse.

Gevinsten er størst i de første to år efter HF-uddannelsen og stiger igen efter otte år.

Det fulde notat kan tilgås på den Socialøkonomiske Investeringsmodels (SØM's) erfaringsdatabase: www.social.dk/tvaergaende/soem/erfaringsdatabase.

Budgetøkonomisk potentiale pr. person, der gennemfører uddannelsen

Mestring af personlige, sociale og faglige udfordringer

Sammenhold og tryghed

De unge beskriver "sammenholdet" og "trygheden" i deres klasser, som en forudsætning for at øge tiltroen både til egne og andres formåen.

Generelt beskriver de unge, at netop fordi alle har "udfordringer", der tidligere har resulteret i, at de fleste har oplevet at skille sig ud i en klassesammenhæng, er der grobund for et mere rummeligt fællesskab, end de har været vant til fra tidligere.

Netop oplevelsen af at kunne dele, opnå og udvise forståelse for hinandens situationer og udfordringer står for de unge som centralt for et godt sammenhold i deres klasser.

Overordnet set beskriver de unge, hvordan det "sociale" og "fællesskabet" er to af de elementer, som de er mest "glade for" og "stolte af" at være en del af i deres forløb på HF Fundamentet sammenstillet med tidligere uddannelsesforløb – og at de to elementer har bidraget særligt til, at de har fastholdt deres forløb trods eventuelle opståede udfordringer undervejs.

*Vi er godt sammensat. Vi kan 'være,' og vi skal ikke gemme på noget. Vi er nogle mennesker, der har oplevet nogle ting, der gør, at vi har rigtig meget forståelse for hinanden, og det skaber en helt vild tryghed, som jeg i hvert fald aldrig har oplevet før.
(kursist)*

Struktur på hverdagen

*...de skal finde ud af, hvordan man står på egne ben samtidig [med uddannelsen] og får en struktur, der gør, at man faktisk sover om natten og har mad i køleskabet.
(mentor)*

Udsagn fra undervisere, mentorer og studievejleder omkring *de unges mestring i hverdagen* peger samtidig på, at mange af de unge gennem forløbet er blevet styrkede i at skabe struktur i dagligdagen og i at håndtere usikkerhed og angst i sociale sammenhænge, herunder på skolen.

Struktur og dagsrytme fremstår dog fortsat som en udfordring for nogle. Hvilket påpeges af både undervisere, mentorer og projektleder.

Særligt søvn kan være en barriere for at gå i skole især for de nyeste årgange på HF Fundamentet. Det kan således være relevant med et særligt fokus på at styrke de unges søvn mønstre fremadrettet. Hvilket der også er en opmærksomhed på i projektet.

Balancerede krav og forventninger

Et dilemma, som både undervisere, mentorer og studievejleder peger på, er balanceringen af krav og forventninger til de unge. Det er på den ene side vigtigt, at de unge ikke bliver mere overvældende af krav og forventninger, end at de har overskud til at deltage og udvikle sig.

På den anden side peger alle projektmedarbejdere dog også på, at det er vigtigt at turde udfordre og styrke de unges udvikling og mestring af egne udfordringer.

Selvom der til tider er kursister, der har behov for at 'trække stikket' og tage en pause fra undervisningen, er det også erfaringen, at de i andre sammenhænge opleves mere aktive og deltagende, end det gør sig gældende i andre klasser.

[...] det skal bestemt også være et rum, hvor vi ikke kun nurser og lytter og bøjer af, men hvor man også siger, ja, men det er også et klasserum, og nu skal du langsomt men sikkert lære at indfinde dig i det her klasserum, hvis du altså vil have en HF. (underviser)

Væsentlige
rammebetingelser
for forløbet

Målgruppe og rekruttering

Primære kriterier

Unge med psykiske udfordringer i form af angst eller lignende diagnose med de fornødne faglige forudsætninger til at gennemføre en HF. Det vil sige, at kursisterne skal have den faglige standard til at kunne blive godkendt ved studievejledningen på HF. Samtidigt skal der som udgangspunkt være en grad af psykisk handicap, som gør, at kursisten er berettiget til SPS-midler. En myndighed skal have konstateret, at den unge har angst – eller en anden tilsvarende psykiske lidelser - som kan udløse SPS (specialpædagogisk støtte, som gives til studerende med en funktionsnedsættelse).

Sekundære kriterier

Depression, personlighedsforstyrrelser, ADHD, autisme m.v. Kriteriet er medtaget, da mange unge med psykisk sygdom ofte også er diagnosticeret med andre psykiske lidelser, såsom depression eller personlighedsforstyrrelser. Det har fra starten af projektet været intentionen, at der i hver klasse kun skal være 5-6 kursister med mere end en diagnose. Erfaringerne har dog vist, at det har været svært at leve op til dette kriterie, da der blandt ansøgerne ses en høj frekvens af komorbiditet og andel af unge, der ikke er blevet diagnosticeret og behandlet for deres angst.

	Angst / OCD / PTSD	Autisme	ADHD / ADD	Skitzofreni / skitizotypi	Depression	Personlighedsforstyrrelse	Spiseforstyrrelse
Årgang 2021	71%	21%	42%	13%	17%	4%	4%
Årgang 2022	67%	25%	21%	4%	38%	4%	0%
Årgang 2023	69%	31%	35%	4%	23%	12%	0%

Procedurer for optag

Til rekruttering er der udviklet en spørgeguide, som bidrager til at understøtte, at samtalen med den unge berører nogle af de kriterier (så som motivation, fagligt overskud, indblik i egne udfordringer), som kan hjælpe til at afdække, hvordan den enkelte unge matcher målgruppen for projektet.

Før samtalen sender alle ansøgere en skriftlig ansøgning om optagelse, som danner ramme om den efterfølgende dialog.

Samtalerne varetages som udgangspunkt af en studievejleder fra Aarhus HF & VUC med kendskab til uddannelsens rammer og indhold samt en repræsentant fra Fundamentet med indgående kendskab til funktionsnedsættelser og deres betydning for de unges deltagelse på uddannelsen.

Supplerende kriterier for optag

Ud over de primære og sekundære kriterier, som fra start er brugt til vurdering af kursisternes parathed til at deltage på uddannelsen, inddrages ligeledes følgende punkter ifm. optag på forløbet:

- Faglighed/karakterer fra grundskolen (som ved øvrige hf-e hold)
- Parathed og motivation til at starte en fuldtidsuddannelse
- Ansøgers konkrete udfordringer i.f.t at matche ind i et socialt fællesskab i en klasse
- Ansøgers erkendelse og forståelse af egne udfordringer
- Praktiske udfordringer som fx for mange gennemførte fag

Rammer for SIM-undervisning

Et af de centrale elementer i forløbet på HF Fundamentet er tilbuddet om at deltage i undervisningen både ved fysisk fremmøde og online deltagelse (SIM-undervisning).

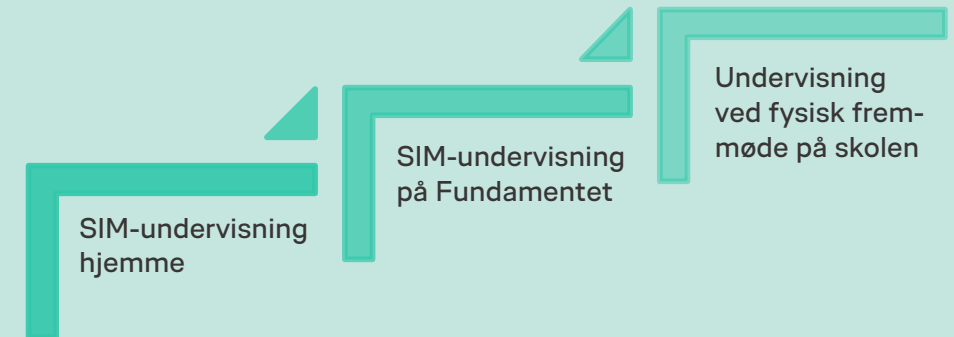
Tilbuddet gør sig gældende de to første år af uddannelsen og har til hensigt at skabe fleksible rammer for de unges deltagelse i uddannelsen, så de også kan fastholde deres faglige udvikling i perioder, hvor deres psykiske udfordringer gør det svært at komme afsted til undervisningen på skolen.

Det har vist sig at være en stor succes, og bidraget til at holde flere af kursisterne i uddannelsen.

Underviserne peger dog på, at tekniske udfordringer med SIM til tider kan besværliggøre det at lave god undervisning. Tekniske sammenbrud og udfordringer skaber afbrydelser og tager tid - og kan være en stressfaktor. Samtidig oplever underviserne også, at det kan skabe didaktiske dilemmaer at integrere SIM i undervisningen, ligesom det er sværere for underviserne at vurdere, om kursisterne derhjemme er fagligt aktive.

Generelt er der en opmærksomhed på, at SIM-undervisningen ikke skal blive en sovepude, og at kursisterne til stadighed skal anspores til at deltage fysisk i undervisningen.

SIM-undervisningen er tilrettelagt, så den kan foregå på flere forskellige måder – dels ved at den unge deltager i undervisningen online hjemmefra, dels ved online undervisning på Fundamentet med mulighed for faglig støtte fra personalet der og sammen med andre kursister og dels ved fysisk fremmøde på skolen.

Tilbud på Fundamentet

Introforløb

En af de centrale aktiviteter, som er forankret hos Fundamentet, er det to uger lange introforløb, som kursisterne deltager i inden studiestart. Et forløb, som de unge selv fremhæver som særligt betydningsfuldt for at skabe sammenhold og tryghed i klassen.

Klassens time

Klassens time er et af de andre tilbud, som er forankret på Fundamentet. Klassens time er et forum, hvor kursisterne kan mødes to gange ugentligt, når man går på første år og en gang ugentligt på andet og tredje år. Her er der dels fokus på kursisternes generelle trivsel, men også fokus på hvordan det går fagligt.

Mentorer som nøglepersoner

Særligt de unges mentorer nævnes som en nødvendig del af de unges sideløbende arbejde med at opfylde en række personlige, sociale og faglige mål med forløbet. Her nævnes både konkrete elementer såsom

muligheden for at modtage støtte til det faglige; støtte til at skabe struktur over hverdag og skoleopgaver; støtte til at afkode sociale spilleregler; støtte i relation til individuelle udfordringer i øvrigt; samt støtte til at løse eventuelle udfordringer eller misforståelser i relationerne mellem de unge eller mellem de unge og deres undervisere på HF.

Fundamentets øvrige tilbud

Fundamentets øvrige tilbud er en ekstra bonus i forhold til at imødekomme de behov for støtte, som de enkelte kursister måtte have. Nogle af kursisterne har fx benyttet projekt Fundabolig, som er et tilbud til hjemløse eller funktionelt hjemløse unge eller unge i risiko for at blive hjemløse. Herudover tilbyder Fundamentet også en række andre aktiviteter (boksning, yoga m.v.), som kan imødekomme kursisternes behov for bevægelse eller indre ro. Tilbuddene bliver løbende blevet udviklet og tilpasset, så de matcher de unges behov bedst muligt.

Tværgående partnerskab og ledelse

Partnerskabet mellem Aarhus HF & VUC og Fundamentet fremhæves som en særlig styrke ved forløbet af både kursister og ansatte i forløbet.

At udnytte potentialerne i de forskellige kompetencer og tilbud på henholdsvis Fundamentet og Aarhus HF & VUC har stillet krav til den tværgående koordinering og mødestruktur.

På medarbejderniveau afholdes der to typer faste møder med fokus henholdsvis på tilrettelæggelse af undervisning og på fraværsopfølgning. Et nyt aspekt af partnerskabet er, at de ansatte mentorer fra Fundamentet er begyndt at opholde sig mere på HF.

Til trods for en del lederudskiftninger i starten af forløbet er det lykket at skabe en fast struktur og ramme for partnerskabet, som bunder i et indgående kendskab og forståelse for hinandens strukturer.

De beskriver selv partnerskabet som en sammenfletning, hvor der ikke arbejdes som to adskilte enheder men i stedet som overlappende, fusionerede og ligeværdige parter. En samskabelseskultur, som netop er central for at sikre et optimalt output af partnerskabet.

Økonomi og bæredygtighed

En af projektet største udfordringer undervejs har været forløbets økonomiske bæredygtighed.

Det undervejs har været nødvendigt at foretage en række tiltag, som ikke dækkes af den økonomiske støtte fra SPS, ligesom den manglende fleksibilitet i formatet ift. at fylde pladser op på holdene i tilfælde af frafald gør økonomien ekstra sårbar ift. taxametertilskuddet.

De uafklarede økonomiske rammer for forløbet har resulteret i, at Aarhus HF & VUC i samarbejde med Fundamentet har brugt mange ressourcer undervejs i projektperioden på at indgå i dialog med både private fonde og kommunen.

Ønsket er et fast tilskud enten - fra staten eller kommunen - a la de ordninger, der findes i andre kommuner.

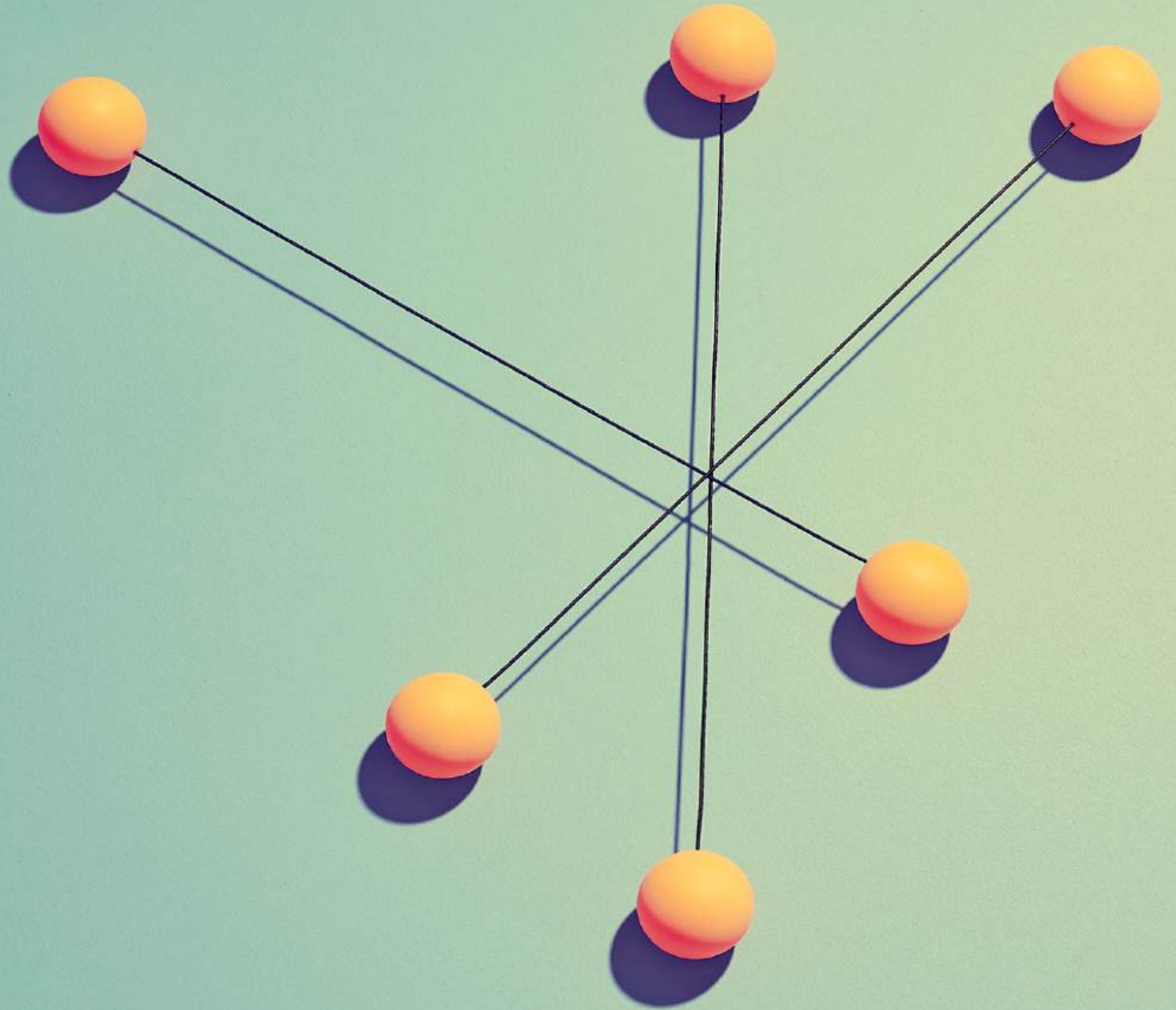
I **Kolding Kommune**, hvor man har et lignende tilbud til psykisk sårbare unge, giver kommunen 20.000 kr. pr. kursist pr. år og har garanteret støtte til 23 kursister.

I **København Kommune og Gentofte Kommune** giver et årligt tilskud pr. kursist, på 55.200 kr. de to første skoleår, mens omegnskommunerne støtter med 25.000 kr. pr. kursist på tredje år.

Opsamling og anbefalinger

Opsamling

Samlet set peger resultaterne fra projektperioden på et stort potentiale i HF Fundamentets sammen-sætning og partnerskabet mellem Aarhus HF & VUC og Fundamentet i forhold til at skabe et inkluderende og rummeligt uddannelsestilbud til psykisk sårbare unge. Et tilbud, hvor både de faglige og mentale kompetencer er i fokus med henblik på styrke de unges potentiale og adgang til yderligere uddannelse og job.

Blandt andet viser resultaterne fra evalueringen, at det er lykket sig at skabe et uddannelses-tilbud, hvor de unge får styrket deres tiltro til

uddannelsessystemet og tro på egne kompeten- cer. Og hvor de får styrket deres evner og kompe- tencer til at indgå i sociale fællesskaber og klasse- sammenhænge, hvilket både kan bane vejen for videre uddannelse og job.

Samtidig peger både forskning og resultaterne fra projektet på en række centrale fordele ved part- nerskabet mellem Aarhus HF og VUC og Funda- mentet. Dels giver partnerskabet en øget fleksi- bilitet i de tilbud, der kan gives til de unge ved at udnytte den samlede mængde af viden og kompe- tencer, som er til stede i de to organisationer, og

dels betyder partnerskabets tydelige opgavefor- deling og samarbejde, at de unge får oplevelsen af at have et trygt sikkerhedsnet at falde tilbage på i Fundamentet, hvilket giver dem større mod på og styrke til at kaste sig ud i undervisningen på Aarhus HF & VUC.

Det vil dog være en stor fordel for forløbet og uddannelsen, hvis der fremadrettet sikres en mere fast finansieringsmodel fra enten stat eller kommune, da det kan skabe mere ro og fokus i opgaveløsningen.

Anbefalinger fra projektet

Til rammesætning af uddannelse til psykisk sårbare unge

Tilrettelæg samarbejdet som et stærkt og ligeværdigt partnerskab mellem uddannelsesinstitution og civilsamfundsorganisation med tydelige fordeling af økonomi, roller og ansvar.

Økonomisk stabilitet og bæredygtighed er en stor fordel, da det giver bedre ressourceanvendelse og styrker rammerne for uddannelsen. Manglen på statslig finansiering og forskel i de kommunale tilskud kan dog gøre det nødvendigt at søge tilskud fra private fonde e.l.

Det er vigtigt at skabe et stærkt fundamentet for markedsføring af uddannelsen, da det kan sikre et godt rekrutteringsgrundlag.

I rekrutteringen bør der sikres balance imellem kursisternes faglige kompetencer og funktionsniveau, da håndtering af personlige og faglige udfordringer parallelt kan blive for stor en udfordring for den enkelte kursist. Variation i kursisternes individuelle udfordringer kan dog være en styrke, da det gør det lettere for dem at støtte hinanden undervejs.

Det kan være en fordel med en mindre men fast undervisergruppe med de rette relationelle, didaktiske og tekniske kompetencer til at skabe inkluderende og rummelige rammer for undervisningen. Undervisningsprogrammet skal være enkelt og med så få skift som muligt mellem fag og undervisere. Samtidig anbefales mere fleksible rammer for fordeling af undervisningstimer, så der i perioder kan arbejdes med kortere undervisningsdage og kortere pauser/ferie fra undervisningen.

Gradvis tilpasning af krav og forventninger til kursisterne i takt med, at deres kompetencer til at mestre egne udfordringer styrkes.